

Gyertyaszentelő Boldogasszony

(február 2.)

Mal 3,1-4

Előhírnök

Nézzétek, elküldöm hírnökömet, hogy elkészítse előttem az utat. Hamarosan belép szentélyébe az Úr, akit kerestek, és a szövetség angyala, aki után vágyakoztok. Lám, már jön is! – mondja a Seregek Ura. De ki fogja tudni elviselni jövetele napját? És ki maradhat állva, amikor megjelenik? Mert olyan, mint az olvasztók tüze és a ványolók lúgja. Leül, mint az ezüstolvasztó és -tisztító mester. Megtisztítja Lévi fiait, megfinomítja őket, mint az aranyat és az ezüstöt, hogy méltóképpen mutassák be az áldozatot az Úrnak. Júda és Jeruzsálem áldozata tetszeni fog akkor az Úrnak, éppúgy, mint a régmúlt időkben, mint az első években.

Malakiás Kr. e. V. századi héber próféta, akit a zsidó hagyomány az utolsó prófétának tekint. Aggeus és Zakariás prófétái szolgálatának a folytatója. Utánuk mintegy 80 évvel szolgált. Szokás nevezni kultusz prófétának is, mivel működésének idején a Jeruzsálemi Templom építését már befejezték, a régi istentiszteletet helyreállították, ám a valóságos buzgóság fokozatosan elhalt. A messiási kor beköszöntését váró nép megfáradt, elfásult, meglanyhult a hitbeli buzgóság. Isten azzal a feladattal bízta meg a lévitákat, hogy tanítsák az igazságra a népet, és járjanak elöl jó példával. A papok azonban nemcsak, hogy nem mutatnak rá a bűnökre, hanem inkább ők voltak azok, akik félrevezették a népet. Malakiás próféta emlékeztette az embereket, hogy Isten mit vár el tőlük, és hirdette az Úr napjának közeledtét. Őt követően közel 400 évig nem volt hallható Isten hangja próféta szájából.

A Malakiás által idézett szöveg első mondatát Máté evangéliuma (11,3.10) Keresztelő Jánosra vonatkoztatja. Nemcsak az ószövetségi korszak állandó konfliktusa, hanem a keresztény egyházban is, az isteni hírnök érkezése nem feltétlenül jelenti, hogy a küldöttet el is fogadják, és meg is hallgatják. Amikor Keresztelő János tragikus történetét összegezték Máté evangéliumában, úgy gondolták, rá leginkább Malakiás jövendölése illik.

Az ünnepen arra emlékezünk, hogy Szűz Mária negyven nappal a születés után bemutatta gyermekét, Jézust a Jeruzsálemi Templomban.

A jelenlévő idős Simeon a nemzetek világosságának nevezte Jézust. Innen ered a gyertyaszentelés szokása. Az ünnep kapcsán a gyertya Jézus egyik legrégebbi jelképévé vált.

Az ünnep egyben Szűz Mária megtisztulásának ünnepe is, mert a zsidó törvények szerint Mária bemutatta az előírásoknak megfelelően gyermekét a Templomban és a tisztulási áldozatot is. Az idézett próféta szöveget kétszeres alkalmazott értelemben olvassuk. A Jeruzsálemi Templom Jézus templomi bemutatása által megtisztult, valamint Jézus anyja elvégezte a tisztulási szertartást. Az előhírnök után a Templomba megérkezett az a „próféta”, Jézus, Isten fia, aki majd az árusok kiűzésével és saját áldozatával fogja megtisztítani a Templomot.

A nyugati liturgia ezt emelte ki a X. századtól. Azért Jézus bemutatásának ünnepe ez, mert ezen a napon szentelték Istennek Jézust. 1960-tól a nyugati liturgia ismét, ezzel összhangban, Jézus bemutatását emeli ki a két ünnep közül. Azt a teológiai mondanivalót emeli ki a Katolikus Egyház, hogy Krisztus és Mária megszentelődése ez a nap, illetve mindazoké, akik életodaadásukban vállalkoznak Isten országának szeretetére, azaz Krisztus követésére. Ebben az értelemben az ünnep egy köszönetnyilvánítás Istennek a megszentelt hívatások ajándékáért. A keleti liturgiában Hypapanie, vagyis találkozás az ünnep neve, mert Isten Fia először találkozott papságával ezen a napon. Amióta december 25-ére került Jézus születésének ünnepe, azóta február 2-án tartják a gyertyaszentelés ünnepét. A pápák közül Boldog II. János Pál pápa ünnepelte meg először 1997-ben.